

De koude zeemist rijst op van het loodgrijze water van de Firth of Forth, een dichte muur van nevel in de kleur van stapelwolken. Hij slokt de heldere lichten op van het nieuwste uitgaansgebied van de stad, de luxehotels en de chique restaurants. Hij wordt één met de schimmen van de zeelieden uit de haven die hun gage uitgeven aan goedkoop bier en aan hoeren met een gezicht zo hard als de handen van hun klanten. Hij trekt omhoog langs de heuvel naar de New Town, waar het geometrische netwerk van Georgian elegantie hem in blokken snijdt voordat hij omlaag glijdt naar de diepte van Princess Street Gardens. De paar nachtbrakers die zich onvast naar huis begeven, versnellen hun pas om aan zijn klamme greep te ontkomen.

Tegen de tijd dat de mist de smalle, ongelijke straten en kronkelende stegen van de Old Town heeft bereikt, heeft hij zijn dempende dichtheid verloren. Hij is veranderd in spookachtige flarden die de onvermijdelijke toeristische plekken een dreigend, sinister aanzien geven. Loslatende posters voor het kortgeleden gehouden Fringe Festival springen als opzichtige geesten links en rechts in het oog. Op een avond als deze is het zonneklaar wat Robert Louis Stevenson geïnspireerd heeft tot het schrijven van De vreemde geschiedenis van Dr. Jekyll en Mr. Hyde. Het verhaal mag zich dan in Londen afspelen, maar het is onmiskenbaar Edinburgh dat griezelig vanuit de pagina's opdoemt.

Achter de roetzwarte gevels van de Royal Mile staan de oude huizen rond hun kale binnenplaatsen. In de achttiende eeuw waren ze wat nu de huurflats zijn: overvol met de bezitlozen van de stad, een thuis voor de drankzuchtigen of laudanumverslaafden, een schuilplaats voor de laagste hoeren en boeven. Vanavond ligt, als een kwellende herhaling van de ergste historische nachtmerrrie, het lichaam van een vrouw boven aan een stenen trap, vanaf High Street de kortere weg steil naar beneden langs de helling van The Mound. Haar korte jurk is omhooggetrokken en de goedkope naden barsten open onder de druk.

Als ze gegild had toen ze werd aangevallen, zou dit gesmoord zijn door de deken van nevel. Eén ding is zeker. Gillen zal ze nooit meer. Haar hals is een gapende rode grijns. Om het nog erger te maken, liggen haar glanzende, kronkelende darmen over haar linkerschouder gedrapeerd.

De drukker die na een late dienst onderweg naar huis over het lichaam struikelde, slaat dubbel en zakt in elkaar bij het begin van de doorgang naar de binnenplaats. Hij is dicht genoeg bij zijn eigen braaksel om te kokhalzen van de zurige stank die blijft hangen onder de drukkende mist. Hij heeft zijn mobiele telefoon gebruikt om de politie te bellen, maar de paar minuten die het hun kost om er te komen, lijken een eeuwigheid en zijn recente blik in de hel is onuitwisbaar in zijn geheugen gegrift.

Blauwe zwaailichten duiken plotseling op wanneer twee politieauto's abrupt tot stilstand komen langs de stoep. Rennende voetstappen, dan heeft hij gezelschap. Twee agenten helpen hem vriendelijk overeind. Ze brengen hem naar de patrouillewagen en helpen hem op de achterbank. Twee anderen zijn door de doorgang verdwenen; het geluid van hun voetstappen wordt vrijwel onmiddellijk opgeslokt door de aanhoudende mist. Er is niets anders te horen dan een krakende politieradio en de klapperende tanden van de drukker.

Dr. Harry Gemmell zit gehurkt bij het lichaam. Zijn gehandschoende vingers voelen naar dingen waar inspecteur Campbell Grant niet aan wil denken. In plaats van de bezigheden van de politiearts te volgen, richt Grant zijn blik op de mensen van de technische recherche in hun witte overalls. Bij het licht van de looplampen zoeken ze de grond rond het lichaam af. De zeemist vreet aan Grants botten en geeft hem het gevoel dat hij een oude man is.

Ten slotte duwt Gemmell zich met een grom overeind en trekt het met bloed besmeurde latex van zijn handen. Hij kijkt op zijn stevige sporthorloge en knikt tevreden. 'Juist,' zegt hij. 'De achtste september, dat klopt.'

'En wat betekent dat, Harry?' vraagt Grant vermoeid. Hij is bij voorbaat al geïrriteerd bij het vooruitzicht de informatie zoals gewoonlijk bij stukjes en beetjes uit Gemmell te moeten peuteren.

'De man die je zoekt, houdt ervan een imitatiespelletje te spelen. Kijk maar of je er zelf achter kunt komen, Cam. Haar hals vertoont tekenen van wurging met de hand, hoewel ik denk dat ze gestorven is aan een doorgesneden keel. Maar de verminkingen vertellen het verhaal.'

'Moet ik hier iets wijzer van worden, Harry? Of is het alleen een goede aanleiding om mijn laatste maaltijd kwijt te raken?' vraagt Grant.

'1888 in Whitechapel, 1999 in Edinburgh.' Gemmell trekt een wenkbrauw

op. 'Tijd om de profielschetsers erbij te halen, Cam.'

'Waar heb je het in godsnaam over, Harry?' vraagt Grant. Hij vraagt zich af of Gemmell gedronken heeft.

'Ik denk dat je met een na-aper van doen hebt, Cam. Ik denk dat je op zoek moet naar een Schotse Jack the Ripper.'

I

Dr. Fiona Cameron stond op de uiterste rand van Stanage Edge en hing naar voren in de wind. De enige onverwachte dood waarmee ze rekening zou moeten houden, zou die van haarzelf zijn, en dan alleen als ze onvoorzichtiger was dan ze dacht aan te durven. Maar stel nou dat ze haar concentratie zou verliezen op het natte gruis, dan zou ze tien, twaalf meter naar beneden storten, waarbij haar lichaam als een plastic pop over de uitstekende rotspunten zou stuiten en botten en huid zouden breken en scheuren.

Ze zou eruitzien als een slachtoffer.

Vergeet het maar, dacht Fiona, en ze liet zich door de wind net ver genoeg van de rand duwen om het gevaar weg te nemen. Niet hier, juist niet hier. Dit was een bedevaartsoord, een plaats waar ze kwam om zichzelf te herinneren aan alle redenen waarom ze was wie ze was. Ze kwam hier drie of vier keer per jaar, altijd alleen, altijd wanneer ze de behoefte voelde toenemen om in contact te komen met haar herinneringen. Het gezelschap van een ander levend menselijk wezen zou onverdraaglijk zijn op dit sombere stuk heidegrond. Er was slechts ruimte voor hen tweeën: Fiona en haar geest, die andere helft van haarzelf die haar alleen hier gezelschap hield.

Vreemd, dacht ze. Er waren zoveel andere plaatsen waar ze veel meer tijd met Lesley had doorgebracht. Maar op de een of andere manier werden alle andere plaatsen verontreinigd door andere stemmen, andere levens. Hier voelde ze Lesley echter zonder enige verstoring. Ze kon haar gezicht zien, open in een lach, of gesloten in concentratie tijdens een lastige klimpartij. Ze kon haar stem horen, ernstig in vertrouwelijkheid of luid van opwinding bij een prestatie. Ze meende bijna de vage muskusgeur van haar huid te kunnen ruiken wanneer ze samen aan het picknicken waren.

Hier voelde Fiona meer dan waar ook welke glans haar leven had verloren. Ze sloot haar ogen en riep het beeld van Lesley op. Haar spiegelbeeld: hetzelfde kastanjebruine haar, dezelfde lichtbruine ogen, dezelfde boog van de wenkbrauwen, dezelfde neus. Iedereen had altijd verbaasd gestaan van

de gelijkenis. Alleen hun monden waren verschillend: die van Fiona breed, met volle lippen, die van Lesley fraai gewelfd en de onderlip voller dan de bovenlip.

Hier ook waren de gesprekken gevoerd, was de beslissing genomen die er uiteindelijk toe had geleid dat Lesley uit haar leven was weggerukt. Dit was de plaats van het ultieme verwijt, de plaats waar Fiona nooit kon vergeten wat er aan haar leven ontbrak.

Fiona voelde haar ogen vochtig worden. Snel deed ze ze open en liet de wind voor het excuus zorgen. De tijd van kwetsbaarheid was voorbij. Ze was hier, hield ze zichzelf voor, om slachtoffers achter zich te laten. Ze keek over de bruine varens van Hathersage Moor naar de logge duim van Higger Tor, draaide zich om en zag een uitloper van een regenwolk één kant van Bamford Moor doordrenken. Met deze wind had ze twintig minuten voordat de regen de Edge zou bereiken, dacht ze, terwijl ze haar schouders bewoog om haar rugzak in een gemakkelijker positie te brengen. Tijd om te gaan.

Een vroege trein van King's Cross en een overstap op een lokale trein had haar net na tien uur bij Hathersage gebracht. De wandeling omhoog naar High Neb had ze snel gedaan, en ze had genoten van de rek in haar spieren, de zwelling van haar kuiten en de verstrakking van haar dijen. Na de uiteindelijke klimpartij naar de noordkant van Stanage, was ze buiten adem geweest en had ze tegen de rots geleund om een lange teug uit haar waterfles te nemen voordat ze haar weg vervolgde langs de vlakke platen grove zandsteen. De band met haar verleden had haar steviger verankerd dan alles wat ze kende. En de wind in haar rug had haar opgemonterd en bevrijd uit de knoop van ergernis die haar gewekt had. Op dat moment had ze geweten dat ze die dag uit Londen weg moest of moest accepteren dat haar schouders 's avonds een stijve plank zouden zijn en pijnscheuten door haar nek en hoofd zouden sturen.

De enige afspraak in haar agenda was een begeleidingsgesprek met een van haar ouderejaarsstudenten geweest en dat was gemakkelijk verzet met een telefoontje vanuit de trein. Hier op de heide kon geen sensatiejournalist haar vinden, kon geen cameraploeg haar een microfoon in haar gezicht duwen en vragen wat mevrouw Cameron te zeggen had over de gebeurtenissen van die dag in de rechtszaal.

Natuurlijk, ze kon er niet zeker van zijn dat alles zou gaan zoals ze verwachtte. Maar toen ze de vorige avond op het nieuws had gehoord dat het sensationele proces tegen de moordenaar van Hampstead Heath nog steeds

werd aangehouden na een tweede dag van juridisch steekspel, had haar intuïtie haar verteld dat de pers aan het eind van deze dag bloed zou willen zien, bloed van de politie. En zij was het perfecte wapen daarvoor. Om allerlei redenen kon ze maar beter uit de buurt blijven.

Ze had nooit de publiciteit gezocht met het werk dat ze voor de politie had gedaan, maar toch had het haar achtervolgd. Fiona had er bijna net zo'n hekel aan om haar gezicht in de kranten te zien als haar collega's het haar kwalijk namen. Bijna erger dan de inbreuk op haar privacy was dat haar bekendheid op de een of andere manier haar status als wetenschapper aantastte. Wanneer ze nu een artikel publiceerde in een tijdschrift of een bijdrage leverde aan een boek werd dit kritischer bekeken dan tevoren, alleen omdat ze haar kennis en vaardigheden op een praktische manier had ingezet. Dit werd door de puristen met samengeknepen lippen van afkeuring begroet.

De stilzwijgende veroordeling was scherper geworden toen een van de sensatiebladen had onthuld dat ze samenwoonde met Kit Martin. Er was nauwelijks iemand te bedenken geweest die, in de ogen van de gevestigde wetenschap, een minder respectabele partner was voor een psychologe die zich bezighield met de ontwikkeling van wetenschappelijke methoden die de politie konden helpen seriemoordenaars op te sporen, dan de bekendste schrijver van boeken over seriemoordenaars. Als Fiona zich genoeg had aangetrokken van wat haar collega's van haar dachten, had ze misschien de moeite genomen om uit te leggen dat ze niet verliefd was op Kits romans maar op de man die ze schreef, en dat ze juist wegens de aard van zijn werk uiterst voorzichtig aan de relatie was begonnen. Maar omdat niemand de moed had gehad het haar recht in haar gezicht te zeggen, had ze ervoor gekozen niet in de val van zelfrechtvaardiging te trappen.

Bij de gedachte aan Kit werd ze wat vrolijker. Dat ze precies de man had gevonden die haar kon helpen uit de gevangenis van introspectie te ontsnappen, bleef ze ronduit een wonder vinden. De wereld zou misschien nooit door het masker van de charmante, stoere vent heen kijken, maar achter zijn scherpe intelligentie had ze een grootmoedigheid, respect en gevoeligheid ontdekt waarvan ze al bijna dacht dat ze die nooit meer zou vinden. Bij Kit had ze eindelijk een soort innerlijke rust gevonden die de demonen van Stanage Edge meestal op afstand hield.

Terwijl ze stevig doorliep, wierp ze een blik op haar horloge. Ze had het snel gedaan. Als ze dit tempo wist vast te houden, had ze nog tijd voor een drankje in de Fox Houses voordat ze in de bus zou stappen terug naar Sheffield voor de trein naar Londen. Dan zou ze vijf uur in de openlucht zijn ge-

weest, vijf uur waarin ze nauwelijks een ander menselijk wezen had gezien, en daar kon ze wel weer even op teren. Tot de volgende keer, dacht ze grimmig.

In de trein was het rustiger dan ze verwacht had. Fiona had een tweepersoonsbank voor zichzelf, en de man tegenover haar was tien minuten na het vertrek uit Sheffield al in slaap, zodat Fiona het hele tafeltje tussen hen ter beschikking had. Dat kwam haar goed uit, want ze had meer dan genoeg werk bij zich om haar de hele reis bezig te houden. Ze had iets geregeld met de baas van een café dat een paar minuten lopen van het station verwijderd was. Hij paste op haar mobiele telefoon en haar laptop wanneer ze haar wandelingen maakte, in ruil voor gesigneerde eerste uitgaven van Kits boeken. Dat was veiliger dan het bagagedepot op het station en bovendien goedkoper.

Fiona klikte haar laptop open en verbond hem met haar mobieltje om haar e-mail op te halen. Op haar scherm verscheen de melding dat ze vijf nieuwe berichten had. Ze downloadde ze en verbrak de verbinding. Er waren twee berichten van studenten en één van een collega in Princeton die vroeg of hij toegang kon krijgen tot een aantal gegevens die zij had verzameld over opgeloste verkrachtingszaken. Niets wat niet tot morgen kon wachten. Ze opende het vierde bericht, van Kit.

Van: Kit Martin <KMWriter@trashnet.com>
Aan: Fiona Cameron <fcameron@psych.ulon.ac.uk>
Onderwerp: Etentje vanavond

Hoop dat je een fijne dag hebt gehad op de heuvel. Ik ben productief geweest: 2500 woorden aan het eind van de middag.

In de Bailey is het precies zo gegaan als jij verwachtte. Vrouwelijke intuïtie, hè! (grapje, ik weet dat het een weloverwogen beoordeling was op basis van wetenschappelijke gegevens...) Maar goed, ik ging ervan uit dat Steve wel wat opgevrolijkt zou mogen worden, dus heb ik een eetafspraak met hem gemaakt. We gaan naar St John's in Clerkenwell om ons vol te stoppen met dood dier, dus heb je misschien helemaal geen zin om mee te doen, maar als je het wel wilt zou dat geweldig zijn. Zo niet, ik heb risotto van zalm en asperges gemaakt voor de lunch en in de koelkast staat nog genoeg voor jouw avondeten. Hou van je.

Fiona glimlachte. Typisch Kit. Als iedereen maar te eten had, kon het niet zo vreselijk mis zijn met de wereld. Ze was niet verbaasd dat Steve opgevrolijkt

moest worden. Geen enkele politieman wilde een zaak zien mislukken, en al helemaal geen zaak die zo in de publieke belangstelling stond als die van de moord op Hampstead Heath. Maar voor hoofdinspecteur Steve Preston zou het fiasco in deze zaak wel een bijzonder bittere nasmaak hebben. Fiona wist maar al te goed wat er bij dit proces op het spel had gestaan, en hoewel ze persoonlijke sympathie had voor Steve vond ze wat de Londense politie betreft dat ze het verdomme verdiend hadden.

Ze opende het volgende bericht, het meest intrigerende dat ze voor het laatst had bewaard.

Van: Salvador Berrocal <sberroc@cnp.mad.es>

Aan: Dr. Fiona Cameron <fcameron@psych.ulon.ac.uk>

Onderwerp: Verzoek om advies

Geachte dr. Cameron,

Ik ben een majoor bij de recherche van de Cuerpo Nacional de Policía in Madrid. Ik heb de leiding over vele moordonderzoeken. U bent mij door een collega bij New Scotland Yard aanbevolen als een deskundige op het gebied van misdaadvergelijking en geografische profielschetsing. Vergeef mij dat ik u zo rechtstreeks benader. Ik schrijf u met het verzoek ons te helpen met een zaak van grote urgentie. We hebben in Spanje weinig ervaring met seriemoordenaars en dus geen psychologische deskundigen die samenwerken met de politie.

In Toledo zijn binnen een tijdsbestek van drie weken twee moorden gepleegd en wij denken dat ze het werk zijn van een en dezelfde man. Maar het is in het geheel niet duidelijk óf er een verband bestaat en we hebben andere deskundigheid nodig om ons te helpen met de analyse van deze misdaden. Ik heb begrepen dat u ervaring hebt op het gebied van misdaadanalyse en misdaadvergelijking, en ik denk dat dit voor ons van bijzonder groot nut zou kunnen zijn.

Ik wil graag weten of u in principe bereid zou zijn ons te helpen met het oplossen van deze moorden. Als u ons wilt assisteren, kunt u verzekerd zijn van een passend honorarium voor uw diensten. In afwachting van uw reactie, hoogachtend

Majoor Salvador Berrocal
Cuerpo Nacional de Policía

Fiona sloeg haar armen over elkaar en staaarde naar het scherm. Ze wist dat achter dit beleefde verzoek een paar lichamen schuilgingen die vrijwel zeker verminkt waren en mogelijk gemarteld waren voor de dood. Waarschijnlijk was er ook sprake geweest van een of andere vorm van seksueel geweld. Ze kon dit met een zekere mate van zekerheid aannemen, want de politie was bekwaam genoeg om gewone moorden op te lossen zonder een beroep te hoeven doen op de specialistische hulp die alleen zij en een paar anderen konden geven. Wanneer nieuwe kennissen van dit aspect van Fiona's werk hoorden, huiverden ze meestal en vroegen hoe ze het kon verdragen om bij zulke afschuwelijke zaken betrokken te zijn.

Normaal haalde ze dan haar schouders op en zei: 'Iemand moet het doen. En dan maar beter iemand als ik, iemand die weet wat hij doet. Niemand kan de doden terugbrengen, maar soms is het mogelijk om te voorkomen dat er meer doden vallen.'

Het was, dat wist ze, een nogal gladde reactie, zorgvuldig gericht op het voorkomen van verdere vragen. In werkelijkheid haatte ze de onvermijdelijke confrontatie met de gewelddadige dood die haar werk met verschillende politiekorpsen in haar leven had gebracht, niet in het minst wegens de herinneringen die het bij haar boven bracht. Ze was beter op de hoogte van wat het menselijk lichaam kon worden aangedaan, wist meer van het lijden dat de geest kon verdragen dan ze ooit had willen weten. Maar dit aspect van haar werk was onontkoombaar, en omdat het altijd een zware tol van haar eiste, accepteerde ze alleen een nieuwe opdracht wanneer ze zich voldoende hersteld voelde van haar laatste directe confrontatie met de slachtoffers van een seriemoordenaar.

Het was bijna vier maanden geleden dat Fiona zich met een serie moorden had beziggehouden. In een periode van achttien maanden had een man vier prostituees in Merseyside vermoord. Deels dankzij de gegevensanalyse die Fiona en een van haar postdoctoraalstudenten hadden uitgevoerd, had de politie de lijst van verdachten kunnen uitdunnen tot het punt waarop forensisch onderzoek kon worden toegepast. Nu hadden ze een man in hechtenis die beschuldigd was van drie van de vier moorden, en dankzij DNA-overeenkomsten waren ze redelijk zeker van een veroordeling.

Sinds die tijd had haar enige advieswerk voor de politie bestaan uit een lange-termijnonderzoek naar recidiverende inbrekers voor de Zweedse politie. Het werd tijd, dacht ze, om haar handen weer vuil te maken. Ze tikte op <beantwoorden>.

Van: Fiona Cameron <fcameron@psych.ulon.ac.uk>
Aan: Salvador Berrocal <sberroc@cnp.mad.es>
Onderwerp: Re: Verzoek om advies

Geachte majoor Berrocal,

Dank u voor uw uitnodiging om als adviseur op te treden voor de Cuerpo Nacional de Policía. In principe ben ik bereid om op uw verzoek in te gaan. Om er echter zeker van te zijn dat ik u kan helpen, heb ik meer gegevens nodig dan u in uw e-mail hebt gegeven. Bij voorkeur zou ik een schets willen zien van de omstandigheden van beide moorden, een samenvatting van het rapport van de patholoog en eventuele getuigenverklaringen. Omdat ik het geschreven Spaans redelijk beheers, hoeft u, om geen tijd te verliezen, deze documenten niet voor mij te laten vertalen. Uiteraard zal elke informatie die ik van u ontvang vertrouwelijk worden behandeld.

In verband met de veiligheid stel ik u voor deze documenten naar mijn huis te faxen.

Fiona typte haar fax- en telefoonnummer in en verstuurde de e-mail. In het gunstigste geval zou ze kunnen helpen om meer moorden te voorkomen en daarnaast nuttige gegevens kunnen verzamelen voor haar onderzoek. In het ongunstigste geval had ze een goed excuus om zich afzijdig te houden van de hele toestand rond het mislukte Hampstead Heathproces. Iemand, of liever een paar Spaanse iemands, had een hoge prijs betaald om mevrouw Cameron buiten de krantenkoppen te houden.